

Agyagból készült fogantyú, amelyen ősi héber írás olvasható. A lelet régebbi az összes írással ellátott tárgynál, amit azon a területen eddig találtak

használták a Menáhem nevet. Most már nemcsak a Biblia, hanem archeológiai lelet is bizonyítja – tette hozzá a szakember.

A felirat stílusát megvizsgálva a régész i. e. 900 környékére helyezte a lelet keletkezésének időpontját, arra a korszakra, amikor az első zsidó templomról tesz említést a Szentírás. A fülhöz tartozó edény nem élte túl az azóta eltelt évezredek, így lehetetlen megmondani, hogy mire használták. A rendelkezésre álló ismeretek szerint hasonló edényekben olajat és gabonát tartottak.

A régészeti kutatások színhelyéül szolgáló terepen eredetileg építési munkálatok zajlottak, egy lányiskola alapozásához kezdtek volna hozzá, amikor előkerültek az ősi kincsek.

<http://www.mult-kor.hu>

Monumentális héber felirat töredéke Jeruzsálemből

Egy monumentális héber betűkkel írt mészkőtábla-töredék került elő a Gihon-forrásnál végzett feltárások során, a Jeruzsálemi Nemzeti Park területén. A feltárást az Izraeli Régészeti Hatóság (IAA) végezte Ronny Reich (Haifai Egyetem) és Eli Shukron (IAA) vezetésével, a Dávid Városa Alapítvány (‘Ir David Foundation) pénzügyi finanszírozásában. A kőtábla keletkezését a Kr. e. 8. századra teszik a kutatók az ott talált tárgyi leletek (főként cseréptöredékek), valamint a héber betűk formája alapján. A tábla sajnos minden részén töredékes, és mindössze két-sornyi írás maradt fenn rajta. A felső sorban egy név végződése: QYH (ejtsd: *kijah*) olvasható, amely legvalószínűbben a [Heze]qijah névre egészíthető ki, de nem zárható ki más megoldás (például [Ama]qijah) sem.

A második sorban két szó töredéke olvasható: az első szónak csak a végződése (-KH, ejtsd: *-ka*) maradt fenn, amit az ásatók előzetesen [BR]KH (*birkha*), vagyis „áldás, jókívánság” egészítettek ki, de nem zárták ki a *brekha* olvasatot sem, amely „vízgyűjtő medencét” jelent. Az utóbbi azért sem zárható ki, mert a közelben található a Siloám-medence (héberül *Brekhat ha-Siloah*), ahová a Gihon-forrás vizét vezette el Ezékiás király a 8. században. (A csatornaépítés történetét megörökítő feliratát ma Isztambulban őrzik.) Amit egyelőre biztosan kijelenthetünk: a kőtábla valamiféle építési felirat lehetett, amely nyilvánvalóan a Gihon-forrashoz vagy annak környékéhez kötődött. A régészek

remélik, hogy a nem túl távoli jövőben további részek is előkerülnek majd a feliratból.

<http://bibliairegeszet.blog.hu>

Monumentális héber betűkkel írt mészkőtábla-töredék került elő a Gihon-forrásnál végzett feltárások során, a Jeruzsálemi Nemzeti Park területén